

» Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu (MT. 4, 4)«

DUMINICA A 5-A DUPĂ SFINTELE PAȘTI

a Samaritencei

APOSTOL. FAPTE 11, 19-30

În zilele acelea, Apostolii, cei ce se risipiseră din cauza tulburării făcute pentru Ștefan, au trecut până în Fenicia și în Cipru, și în Antiohia, nimănui grăind cuvântul, decât numai iudeilor. Și erau unii dintre ei, bărbați ciprieni și cireneni care, venind în Antiohia, vorbeau și către elini, binevestind pe Domnul Iisus. Și mâna Domnului era cu ei și era mare numărul celor care au crezut și s-au întors la Domnul. Și vorba despre ei a ajuns la urechile Bisericii din Ierusalim, și au trimis pe Barnaba până la Antiohia. Acesta, sosind și văzând harul lui Dumnezeu, s-a bucurat și îndemna pe toți să rămână în Domnul, cu inimă statornică, de vreme ce era bărbat bun și plin de Duh Sfânt și de

credință. Și s-a adăugat Domnului mulțime multă. Și a plecat Barnaba la Tars, ca să caute pe Saul și, aflându-l, l-a adus la Antiohia. Și au stat acolo un an întreg, adunându-se în biserică și învățând mult popor. Și în Antiohia, întâia oară, ucenicii s-au numit creștini. În acele zile s-au coborât, de la Ierusalim în Antiohia, proroci. Și, sculându-se unul dintre ei, cu numele Agav, a arătat prin Duhul, că va fi în toată lumea foamete mare, care a și fost în zilele lui Claudiu. Iar ucenicii au hotărât ca fiecare dintre ei, după putere, să trimită spre ajutorare fraților care locuiau în Iudeea; ceea ce au și făcut, trimițând preoților prin mâna lui Barnaba și a lui Saul.

EVANGHELIE. IOAN 4, 5-42

În vremea aceea a venit Iisus la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacov l-a dat lui Iosif, fiul său. Și era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, s-a așezat lângă fântână și era ca la al șaselea ceas. Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau!, fiindcă ucenicii Lui se duseseră în cetate ca să cumpeze de mâncare. Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, Care ești iudeu, ceri să bei apă, de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii. Iisus a răspuns și i-a zis: Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel Ce-ți zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El și ți-ar fi dat apă vie. Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai și fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie? Nu cumva ești Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână și au băut din ea el însuși și fiii lui și turmele lui? Iisus a răspuns și i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăși, dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu, în veac nu va mai înseta, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă

curgătoare, spre viață veșnică. Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot. Iisus i-a zis: Mergi și cheamă pe bărbatul tău și vino aici. Femeia a răspuns și a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat, căci cinci bărbați ai avut și cel pe care îl ai acum nu-ți este bărbat. Aceasta adevărat ai spus. Femeia I-a zis: Doamne, văd că Tu ești Proroc. Părinții noștri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceți că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm. Și Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veți închina Tatălui. Voi vă închinați căruia nu știți; noi ne închinăm Căruia știm, pentru că mântuirea din iudei este. Dar vine ceasul, și acum este, când adevărații închinători se vor închina Tatălui în duh și în adevăr, că și Tatăl astfel de închinători Își dorește. Duh este Dumnezeu, și cei ce I se închină trebuie să I se închine în duh și în adevăr. I-a zis femeia: Știm că va veni Mesia, Care Se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate. Iisus i-a zis: Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine. Dar

atunci au sosit ucenicii Lui. Și se mirau că vorbea cu o femeie. Însă nimeni n-a zis: Ce o întrebi? sau: Ce vorbești cu ea? Iar femeia și-a lăsat găleata și s-a dus în cetate și a zis oamenilor: Veniți să vedeți un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva Aceasta este Hristos? Și au ieșit din cetate și veneau către El. Între timp, ucenicii Lui Îl rugau, zicând: Învățătorule, mănâncă. Iar El le-a zis: Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o știți. Ziceau, deci, ucenicii între ei: Nu cumva I-a adus cineva să mănânce? Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui Care M-a trimis pe Mine și să săvârșesc lucrul Lui. Nu ziceți voi că mai sunt patru luni și vine secerișul? Iată, zic vouă: Ridi-cați ochii voștri și priviți holdele, că sunt albe pentru

seceriș. Iar cel ce seceră primește plată și adună roade spre viață veșnică, pentru ca împreună să se bucure și cel ce seamănă și cel ce seceră. Căci în aceasta se adeverește cuvântul: Că unul este semănătorul și al-tul secerătorul. Eu v-am trimis să secerăți ceea ce voi n-ați muncit; alții au muncit și voi ați intrat în munca lor. Și mulți samarineni din cetatea aceea au crezut în El, pentru cuvântul femeii care mărturisea: Mi-a spus toate câte am făcut. Deci, după ce au venit la El, samarinenii Îl rugau să rămână la ei. Și a rămas acolo două zile. Și mult mai mulți au crezut pentru cuvântul Lui. Iar femeii îi ziceau: Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înșine am auzit și știm că Acesta este cu adevărat Hristos, Mântuitorul lumii.

TÂLCUIRE DUHOVNICEASCĂ LA PSALMI

Psalmul 41 – Despre dragostea și dorul după Dumnezeu. Recunoștința față de darurile primite

„În ce chip dorește cerbul izvoarele apelor, așa Te dorește sufletul meu pe Tine, Dumnezeule” (v. 1). Acesta este obiceiul celor ce iubesc, să nu-și țină iubirea sub tăcere, ci să o vestească aproapelui și să spună că iubesc. Căci firea dragostei este flacără arzătoare și sufletul nu rabdă să o treacă sub tăcere. De aceea și Pavel spunea către Corinteni, fiindcă îi iubea: „O, corintenilor, gura noastră s-a deschis către voi, inima noastră s-a lărgit” (II Cor. 6, 11). Adică să rabd și să păstrează tăcerea nu pot pentru dragostea ce o am pentru voi pururi și pretutindeni în inima mea, ca și în cuvintele mele. La fel și fericitul acesta, iubindu-L pe Dumnezeu și arzând de dragostea Lui, nu rabdă să tacă, ci zice odată: „În ce chip dorește cerbul izvoarele apelor, așa Te dorește sufletul meu pe Tine, Dumnezeule”. Iar altă dată: „Dumnezeule, Dumnezeul meu, pe Tine Te caut dis-de-dimineată. Însetat-a de Tine sufletul meu, suspinat-a după Tine trupul meu. În pământ pustiu și neumblat și fără de apă” (Ps. 62, 1-3). La fel spune și un alt traducător. Fiindcă nu poate exprima prin cuvânt dragostea, David vine să caute un exemplu pentru ca astfel să ne arate dragostea lui și să ne facă părtași iubirii lui. Să ne lăsăm convinși de el și să învățăm și noi să iubim astfel. Și să nu îmi spună cineva: Cum pot să Îl iubesc pe Dumnezeu pe Care nu Îl văd? Căci pe mulți pe care nu îi vedem îi iubim totuși, cum sunt prietenii aflați la mare depărtare sau părinții și copiii sau rudele și neamurile. Și nu este nici o piedică

în faptul că nu îi vedem, ci însuși acest fapt aprinde dragostea și mărește dorul. De aceea și despre Moise zice Pavel că a lăsat comorile și bogăția și slava împărăției și orice altă strălucire din Egipt și a ales reaua pătimitură împreună cu iudeii, apoi, învățându-ne pe noi și pricina pentru acestea, că a făcut acestea toate pentru Dumnezeu, a adăugat: „căci a rămas neclintit, ca cel care vede pe Cel nevăzut” (Evr. 11, 25-27). Nu Îl vezi pe Dumnezeu, dar vezi faptele Lui, vezi faptele mâinilor Lui, cerul și pământul și marea. Cel ce iubește, de ar vedea și un lucru care aparține celui iubit, fie vreo încălțăminte, mantie sau orice altceva, îndată se aprinde de dor. Nu Îl vezi pe Dumnezeu, dar îi vezi pe slujitorii Lui, pe prietenii Lui, pe bărbații sfinți, zic și pe cei care au bună îndrăznire. Iubește-i pe aceia acum și vei avea o mângâiere a dorului. Să ne obișnuim a iubi nu numai pe prietenii noștri, ci și pe cei iubiți de ei. Și dacă unul dintre cei dragi nouă ar spune: iubesc pe cutare și dacă îi faci aceluia vreun bine, atunci socotesc că mie mi-ai făcut binefacerea, atunci vom face toate ca pentru cel iubit de noi, și astfel vom arăta față de acela toată râvna noastră. Trebuie să facem aceasta și față de Hristos. Căci El a zis: îi iubesc pe săraci. Și dacă acestora li se face un bine, ca și când Eu Însumi m-aș bucura de el, la fel voi da și răsplata. Să facem toate pentru slujirea acelora. Să dăm toate ale noastre săracilor convinși că prin ei pe Dumnezeu Îl hrănim. Cum că pe El Îl hrănim dacă îi hrănim pe ei, ascultă-L pe Hristos ce spune: „Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc. Însetat am fost și Mi-ați dat să beau... gol am fost și M-ați îmbrăcat” (Mt. 25, 35-36).

Și ne-a dat nouă multe moduri de a ne potoli dorul nostru de El. Altminteri, trei sunt motivele pentru care iubim: frumusețea trupului, mărimea binefacerii sau afecțiunea cuiva pentru noi. Fiecare dintre acestea pot să provoace acest sentiment. Chiar dacă nu am primi nici un bine de la cineva, dar dacă auzim că ne iubește, că ne laudă și că ne admiră îndată ne atașăm de el și îl iubim ca pe un binefăcător. Dar la Dumnezeu, nu este numai aceasta, ci toate aceste trei rațiuni sunt prezente într-un asemenea grad, că nici un cuvânt nu poate descrie. Și mai presus de toate, frumusețea acelei ferici-te și nemuritoare firi este cu neputință a spune cum este și depășește orice cuvânt și scapă oricărui cuget. Dar când auzi frumusețe, nimic trupesc să nu presupui, iubite, ci o slavă netrupească și o mare cuviință negrăită.

Această frumusețe revelând-o profetul spunea: „Serafimi stăteau înaintea Lui, fiecare având câte șase aripi: cu două își acopereau fețele, cu două picioarele, iar cu două zburau și strigau unul către altul zicând: Sfânt, Sfânt, Sfânt” (Is.6, 2-3) din pricina uimirii, minunării, buneii cuviințe aceleia, slavei. Și iarăși David, cugetând la aceeași frumusețe și uimit fiind de slava ferici-tei aceleia firi, spunea: „Încinge-te cu sabia Ta peste coapsa Ta, puternice, cu frumusețea Ta și cu strălucirea Ta” (Ps. 44, 4). De aceea și Moise dorea adesea să Îl vadă, rănit fiind de această dragoste și iubind slava aceea. De aceea și Filip a spus: „Arată-ne nouă pe Tatăl și ne este de ajuns” (In14,8). Sau mai degrabă, oricâte am spune, nu putem descrie nici cea mai mică sau cea mai vagă urmă a frumuseții aceleia. Dar vrei să socotim binefacerile Lui? Nici pe acestea cuvântul nu le poate descrie. De aceea Pavel zicea: „Iar lui Dumnezeu, mulțumire pentru darul Său cel negrăit” (II Cor. 9,15). Și iarăși: „Cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El” (I Cor. 2,9). Și iarăși: „O, adâncul bogăției și al înțelepciunii și al științei lui Dumnezeu! Cât sunt de necercetate judecățile Lui și cât de nepătrunse căile Lui!

Mântuitorul Hristos și femeia samarineancă la Puțul lui Iacob

Dar dragostea cea pe care a arătat-o pentru noi ce cuvânt o poate descrie? De această dragoste fiind uimit Ioan spunea; „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său cel Unul Născut L-a dat” (In 3, 16). Dar dacă vrei să auzi cuvintele Lui și să afli dorul Lui, ascultă ce zice prin gura profetului Său: „Oare femeia uită pe pruncul ei și de rodul pântecelui ei n-are ea milă? Chiar când ea îl va uita, Eu nu te voi uita pe tine” (Is. 49, 15). Și așa cum David spunea: „În ce chip dorește cerbul izvoarele apelor, așa Te dorește sufletul meu pe Tine, Dumnezeule”, la fel și Hristos zice: „În ce chip își adună pasărea puii, așa am vrut să îi adun pe fiii voștri și nu ați voit” (Mt 23, 37). Și iarăși: „În ce chip miluiește Tatăl pe fii, așa a miluit Domnul pe cei ce se tem de El” (Ps. 102, 13). Și: iarăși: „Ci cât de departe este cerul de pământ, atât este de mare mila Lui spre cei ce se tem de El” (Ps. 102, 11). Și așa cum profetul caută aceste exemple pentru a arăta dorul lui, la fel și Dumnezeu se folosește de unele exemple, ca să ne arate nouă dragostea pe care o are pentru mântuirea noastră. Și profetul compară dorul cu cerbul însetat și cu pământul ars de arșiță. Iar Dumnezeu îl compară cu dragostea păsărilor pentru puii lor și grija părinților și cu înălțimea cerului față de pământ și dragostea mamei pentru pruncii ei, nu fiindcă ne iubește numai atât cât iubește o maică pruncul ei, ci fiindcă nu este la noi o mai mare dovadă de dragoste decât cea exprimată în acești termeni de comparație și aceste exemple. Că nu ne iubește pe noi numai atât cât iubește o mamă pe pruncii săi, ci mult mai mult, ascultă ce zice: „Chiar când femeia va uita odrasla ei, Eu nu te voi uita pe tine” (Ps. 49, 15). Aceasta a spus-o, arătând că dorul Lui pentru noi este mai fierbinte decât orice dragoste părintească.

Pe acestea adunându-le în inima ta, meditează adânc în sine și vei face fierbinte dragostea ta și vei aprinde mai strălucitoare flacăra dragostei dumnezeiești. Dar fiindcă, la noi oamenii, nimic nu obișnuiește să aprindă dragostea într-atât, cât amintirea binefa-

cerilor de care ne-am bucurat, să facem același lucru și cu privire la Dumnezeu. Să cugetăm la câte a făcut pentru noi, însuși cerul, pământul, marea, văzduhul, pomii pământului și feluritele flori, animalele, târâtoarele, cele din ape și cele din văzduh, stelele din cer, soarele, luna, într-un cuvânt, toate cele văzute, fulgerele, succesiunea anotimpurilor, a nopții și a zilei, revoluțiile periodice ale corpurilor cerești. A suflat în noi suflare de viață, ne-a dăruit rațiunea, ne-a cinstit cu cea mai mare stăpânire asupra făpturilor create. A trimis la noi îngeri, profeți și apoi pe Fiul Său Cel Unul-Născut, ca tu să fii mântuit. Și Pavel nu încetează să mijlocească: „În numele lui Hristos, așadar ne înfățișăm ca mijlocitori, ca și cum Dumnezeu v-ar îndemna prin noi. Vă rugăm în numele lui Hristos, împăcați-vă cu Dumnezeu” (II Cor. 5, 20). Și nu s-a oprit aici, ci luând început din firea ta, „a așezat-o de-a dreapta Sa mai presus de toată începătoria și stăpânia și decât tot numele ce se numește nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor” (Ef. 1, 21). Cu adevărat este potrivit acum să spunem: „Cine va grăi puterile Domnului și cine va face auzite toate laudele Lui?” (Ps. 105, 2) Și iarăși: „Ce voi răsplăti Domnului pentru toate câte mi-a dat mie?” (Ps. 115, 3). Ce cinste este asemenea cu aceasta că Și-a luat început din neamul nostru atât de lovit, atât de plin de necinste, încât să îl așeze la atâta înălțime și să îl bucure de atâta cinste? Dar nu cugeta numai la binefacerile comune către neamul omenesc, ci cugetă la binefacerile făcute ție însuși, cum ar fi, dacă ai căzut sub o falsă acuzație și ai primit eliberare din învinuire, dacă vreodată la vreme de noapte, căzând în mâinile hoților, ai scăpat din capcanele lor, dacă din vreo pagubă ai fost izbăvit sau dacă în vreo boală ai căzut și ai primit alinare.

Amintește-ți toate binefacerile care ți-au venit ție de la Dumnezeu de-a lungul întregii tale vieți și vei afla multe, nu numai cele din viața ta întreagă, ci și

numai cele dintr-o singură zi. Și dacă Dumnezeu ar vrea să îți pună dinainte toate binefacerile pe care ni le-a făcut nouă, cele necunoscute de noi și neștiute, nu le-am putea număra. Câți demoni sunt în văzduhuri! Câte puteri potrivnice! Dacă Dumnezeu le-ar îngădui și numai să își arate fața aceea înfricoșătoare și neplăcută, oare nu ne-am ieși din minți, nu am fi pierduți, nu ne-am înspăimânta de moarte? Cugetând la toate acestea și la păcatele noastre în care cădem cu știință și cu neștiință, (încă și aceasta nu este mică binefacere de a nu fi pedepsiți în fiecare zi pentru păcatele noastre) vom putea să Îl iubim pe Dumnezeu. Când te gândești câte păcătuiești în fiecare zi, câte binefaceri primești în fiecare zi, de câtă îndelungă răbdare te bucuri, de câtă libertate și că, dacă Dumnezeu te-ar pedepsi în fiecare zi pentru câte păcătuiești, în scurtă vreme nici nu ai mai trăi, (după mărturia profetului care zice: „De Te vei uita la fărădelegi, Doamne, Doamne, cine va suferi?”; Ps. 129,3) atunci l-ai aduce mulțumire și nu te vei întrista pentru nimic din cele ce ți se întâmplă. Și vei vedea că oricât de multe vei pătimi nu ți se răsplătește nicidecum după cât ai merita. Având o astfel de dispoziție a inimii, vei aprinde și mai mult dorul și vei putea spune precum profetul: „În ce chip dorește cerbul izvoarele apelor, așa Te dorește sufletul meu pe Tine, Dumnezeule”.

Sfântul Ioan Gură de Aur,
Omilie la Psalmul 41 (fragment),
 în vol. *Omilii la Psalmi*, trad.,
 introd. și note de Laura Enache,
 Editura Doxologia, Iași, 2011, p. 2014-2019.

GÂNDUL ZILEI

„Iubirea dă viață inimii, răutatea și ura împotriva aproapelui o omoară. Dumnezeu ne ține pe pământ tocmai pentru ca dragostea față de El și de aproapele să ne cuprindă inima; aceasta așteaptă Domnul de la noi. Prin dragoste lumea este chemată să dăinuiască”.

SFÂNTUL IOAN DE KRONSTADT, VIAȚA MEA ÎN HRISTOS